

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția:
Strada Academiei No. 6.
Administrația:
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

Abonament:
Exemplarul 5 Lei
Pe un an 200 Lei

PARTEA OFICIALĂ

VALERIU TRAIAN

DIN MILA BUNULUI DUMNEZEU ȘI GRAȚIA SFÂNTULUI SCAUN APOSTOLIC AL ROMEI,
EPISCOP ROMÂN UNIT DE ORADEA-MARE, ARHIEPISCOP, ASISTENT AL TRONULUI
PONTIFICIU, DOCTOR ÎN SFÂNTA TEOLOGIE ETC. ETC.

Cititorilor dar și binecuvântare dela Domnul.

„Cristos a înviat... și celor din mor-
tinte viață le-a dăruit“.

Iubiți Frați și Fii,

Mântuitorul nostru Isus Cristos, după înviere s'a arătat sfinților săi Apostoli și învățăcei și le-a zis lor: „Pace voaună!“ — Pace a venit Isus să aducă lumii. Dar lumea nu l-a înțeles și nici cei cari l-ar fi înțeles n'aveau curajul să-l mărturisească, „pentru că au iubit mărirea oamenilor mai mult de cât mărirea lui Dumnezeu“ (Ioan, 12, 43). Dar pentru ceea doreau pacea, fiind aceasta dorința sufletului sétos de fericire. Și s'au frământat să o cucerască cu armele, dar fără rezultat. Patru ani de zburciună, de războire au jertfit din viață, și după aceea au mai trecut încă de trei ori patru și pacea nu s'a sălășluit în lume, nici chiar în țările creștine. Nu, pentru că pacea adevărată nu ne-o poate da lumea, pacea adevărată o dă împărăția lui Dumnezeu în suflete, pe care o cerem zilnic, când zicem: „*vie împărăția ta, jle voia ta*“; dar pe care mulți, poate, n'o mai cer de loc, sau nu o cer așa cum se cuvine.

Isus Cristos, cu toate aceste, ne iubește și ne-a iubit atât de tare, în cât s'a dat pe sine

jertfă, și-a vărsat preascump și preasfânt sângele său pe cruce în preț de răscumpărare, ca prin aceasta să ne deschidă nouă tuturor împărăția lui Dumnezeu. Mai mult, ne-a chemat chiar pe toți, arătându-ne și modul cum vom putea ajunge la aceasta împărăție: a) dacă ne vom feri ca să nu ne lipim prea tare de cele pământești; și b) dacă nu ne vom lăsa să fim amăgiți în drumul nostru de cele lumești, și nici să fim înfricați de piedecile, năcazurile și suferințele ce vom întâlni în cale, ci ne vom strădui luptând din toate puterile să ajungem la Dumnezeu.

Iubiți Frați și Fii,

Isus Cristos ne-a învățat, ca în drumul nostru către mântuire să gândim întâiu la suflet, la mântuirea lui: „*Căutați întâiu împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui*“; și despre cele pământești zice: „*acestea toate se vor adauge voaună*“ (Mat. 6, 33). Să nu ne lipim cu sufletul de bunurile și avuțiile lumii acesteia, pentru că nu într'aceste este fericirea și mântuirea noastră, ci „*fericiți sunt cei săraci cu spiritul, căci acelora este împărăția cerurilor*“ (Mat. 5. 3).

Cei cari n'au averi lumești să nu se supere, căci bogăția lor este la Domnul; cei cari

și-au pierdut averile, să nu se întristeze, căci se pot îmbogăși în Domnul; cei cari au averi să le stăpânească ei pe ele și să nu se lase stăpâniți de ele, pentru că: „*Nimeni nu poate sluji la doi domni: sau pe unul va urâ și pe altul va iubi, sau de unul se va lipi și pe altul va urgisi. Nu poți sluji lui Dumnezeu și mamonei*“ (Mat. 6, 24). Dacă inima noastră e plină de dragoste către lume, nu poate avea loc în ea Dumnezeu; iar dacă scoatem din ea dragostea lumească, o va ocupa Dumnezeu cu dragostea cerească. E cu neputință, ca aici pe pământ să gustezi toate plăcerile lumii, iar în viața de veci să domnești împreună cu Cristos.

Să ne socotim și noi străini de acest pământ, cu Psalmistul, care zice: *Cum vom cânta cântarea Domnului în pământ străin?*“ (Ps. 136, 5), ca nu cumva absorbiți de grijile lumii acesteia, să nu auzim sau chiar să refuzăm invitarea Domnului la cina cea mare, unde vor fi mulți chemați, dar puțini aleși. Pentru că zice Apostolul neamurilor: „*cei ce vor să se îmbogățească, cad în ispită și în curse și în poftă multe fără de treabă și vătămătoare, cari îi cufundă pe oameni în moarte și pierire, pentru că rădăcina tuturor relelor este iubirea de argint, pe care unii poflindu-o au rățăcit dela credință și s'au pătruns cu dureri multe. Iară tu, omul lui Dumnezeu, fugi de acestea și urmează dreptatea, evlavia, credința, dragostea, răbdarea, blândețea. Luptă-te lupta cea bună a credinții, apucă-te de viața de veci, la care ești chemat*“ (I. Tim. 6, 9—13).

Iubiți Frați și Fii,

Pentru ca să putem ajunge în împărăția cerească nu e de ajuns numai să fim săraci cu spiritul. Isus a întrebat pe fiii lui Zevedeu: „*Puteți bea paharul care-l voi bea eu?*“; paharul suferințelor, știind că „*prin multe năcazuri trebuie să intrăm noi întru împărăția lui Dumnezeu*“ (Fapte. 14, 21), fiindcă „*toți cari voiesc să traiască cu evlavie în Isus Cristos vor fi prizoniți*“ (II. Tim 3, 12). Dar aceste prigoniri și suferințe nu e de ajuns numai să le suferim, — în lumea aceasta trebuie să suferim ori vrem ori nu vrem — ci

trebuie să le suferim cu bucurie, cu plăcere, cu paciință și cu credință, știind că suferim pentru dreptate, pentru Cristos, care ne zice: „*Fericți cei prizoniți pentru dreptate, căci acelora este împărăția cerurilor*“ (Mat. 5, 10).

Nu se înțeleg prin suferințe și prigoniri numai suferințe și prigoniri ca cele ale Martirilor dela începutul creștinismului, cari cu sângele lor au pecelluit credința în Isus Cristos; sau cele din Turcia în cursul războiului mondial; sau ca cele din Mexic și Rusia din zilele noastră (dacă ne-ar trimite de aceste bunul Dumnezeu să ne încerce sau să ne pedepsească, și acestea ar trebui să le suferim cu bucurie), ci sub aceștea prigoniri se înțeleg și: ispitele, suferințele, neplăcerile, batjocurile, umilirile ș. a., ce fiecare om trebuie să le sufere zilnic, acasă, pe stradă și în ori ce alt loc. Năcazurile și suferințele sunt focul care curățește sufletele pentru împărăția cerească care e curată „*și tot cel spurcat nu va intra, într'ânsa*“ (Apoc. 21, 27). Precum focul coace mâncările crude, curăță argintul și probează aurul, așa și năcazurile, suferințele și prigonirile, suportate cu bucurie, paciință și încredere în Domnul, coc pe cei păcătoși, curăță pe cei nedesăvârșiți arzând rugina sufletului: păcatul, și întăresc și probează pe cei desăvârșiți. Păcătosul e ca și carnea crudă, care dacă nu se coace se aruncă cânilor și fiarelor sălbatice, căci omul nu o mănâncă. Păcătosul e plin de materii toxice-veninuri, ca: pofta trupului, care este destrânarea, pofta ochilor, care este sgârcenia, și de îngânfare. În cuptorul suferințelor toate aceste se ard și sufletul se curățește. Omul drept, dar nedesăvârșit, deși nu săvârșește crime, totuși e prietenul cărnii sale, urmează plăcerile ei, iubește câștigurile și nu se îngrozește de deșertăciunile lumești; e asemenea argintului mestecat cu șgură, dar dacă a ajuns în cuptorul suferințelor, și le răbdă cu tărie și cu paciință, ca și argintul care în foc se curăță de șgură, începe să se reculeagă, să gândească la cele cerești și să-și înfrâneze poftel: trupești, trăind în veacul acesta după poruncile Domnului: treaz, drept și cu frica lui Dumnezeu, în nădejdea fericirii făgăduită dreptilor și aleșilor lui Dumnezeu. Omul

desăvârșit în iubire este ca aurul curat, dar trebuie probat prin focul suferinții, ca nu cumva să se creadă că n'ar fi aur, ci numai minereu de aur; și așa să-și întărească speranța fericirii vecinice, pentru că: „*Năcazul răbdare lucrează, iar răbdarea încercare, iar încercarea nădejdea, iară nădejdea nu se rușinează, pentru că dragostea lui Dumnezeu s'a vărsat întru inimile noastre prin Spiritul Sfânt, carele s'a dat noauă*”. Să lucrăm și să luptăm până la sfârșitul vieții noastre în contra tuturor ispitelor, ca să fim învingători; să nu ni se zică și noauă cu Sf. Ioan Chrisostom: voi de onoruri și coroane grații cu mine iar eu vă vorbesc de suferințe și greutăți. Veacul acesta nu e p ntru răsplată și mărire, ci acum e timpul năcazurilor și primjdiilor; dar, cum zice Sf. Apostol: „*năcazul nostru de acum curând trecător și ușor, lucrează întru noi veșnică și peste măsură mare mărire*” (II. Cor. 4, 17).

Se facem ca omul care voiește să zidească turn, și să ne adunăm materialul și toate cele de lipsă, ca nu cumva neputând săvârși, toți cei ce ne vor vedea să începă a ne batjocori, zicând: „*acest om a început a zidi și nu a putut săvârși*” (Luc. 14, 28—30). Cel ce vrea să cucerească cerul să se gândească că trebuie să zidească un turn, punând faptă bună peste faptă bună, virtute peste virtute, și să-și câștige atâtea merite înaintea lui Dumnezeu, de câte are lipsă ca turnul său să ajungă până la cer, ca să se învrednicească a pătrunde în împărăția lui Dumnezeu. Să nu se sperie de luptele ce trebuie să le poarte contra duhurilor necurate, cari cearcă să-l împiedece, ca să nu poată termina, ci să facă ca și Iidovii cari au rezidit Ierusalimul devastat de Caldei, cu o mână zideau și cu cealaltă se luptau contra dușmanilor cari voiau să-i împiedece.

Iubiți Frați și Fii,

Dacă toate aceste vi s'ar părea grele,

luați și puneți într'o cumpănă, deoparte bunătățile ce le doriți și le puteți câștiga aici pe pământ, iar de altă parte cele ce ni se promet în ceruri, și le măsurați, le cântăriți și veți vedea cât de nesigure sunt bunurile din lume și mestecate cu neplăceri și dureri, dar mai ales cât de nestatornice; iar bunurile cerești cât de plăcute, lipsite de dureri și mai ales statornice și în veci neschimbătoare. Luați cumpăna și puneți deoparte prigonirile cari trec de azi pe mâne, și de altă parte tericirea ce ne așteaptă ca răsplată în împărăția cerească, sau puneți de o parte durerile și suferințele cele mai mari ce le-am putea suferi aici pe pământ, iar de altă parte celea mai mici suferințe ce va trebui să le suferim în osânda vecinica dacă nu ne îndreptăm, și cari nu se vor stârși nici odată; sau și numai cele mai mici suferințe ce va trebui să le suferim în locul curățitor, și sum sigur că vom alege toți mai bucuros să suferim aici și să ne mântuim dincolo în viața de veci. Pilde avem spre aceasta: viața Sf. Apostoli, a Martirilor și a celorlalți Sfinți; dar mai ales viața Mântuitorului nostru Isus Cristos, care din dragoste față de noi a suferit batjocuri, bătăi și în urmă moartea pe cruce, ca a treia zi să învieze din morți și să ne deschidă noauă Porțile Cerului, și toți cei ce-l vom urmă și vom învia cu El să putem intra întru împărăția cerească pentru toți vecii. Amin.

Darul Domnului nostru Isus Cristos și iubirea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Spiritului Sfânt să fie cu voi cu toți.

Dat în Reședința Noastră Episcopescă din Oradea, la Praznicul Sfintei Invieri a Domnului din anul 1930, al Episcopatului Nostru al XVIII.

Episcop *Valeriu Traian* m. p.

Nr. 800/1930.

Francarea corespondenței oficiale

Spre orientarea On. Oficii protopopești și parohiale comunicăm mai jos în întregime adresa On. Minister al Instrucțiunii Publice și al Cultelor cu Nr. 38.429/1930 referitor la francarea corespondenței oficiale urmând, ca dispozițiile luate să fie observate întocmai.

Prea Sfințite,

Cu începere dela 1 Aprilie a. c., va intra în vigoare legea pentru aplicare Autonomiei Regiei P. T. T. așa că dela această dată întreaga corespondență oficială trebuie să fie francată cu un timbru special, fiind exclusă orice amânare.

Prin urmare, în ceea ce privește aplicarea acestei legi de către Cancelaria aceluși Oficiu, avem onoare a vă ruga să binevoiți a dispune ca de îndată să se aducă la cunoștința tuturor organelor în subordine pendinte de acel Oficiu executarea întocmai a următoarelor dispozițiuni:

1) Atât pentru trebuințele Cancelariei aceluși Oficiu cât și pentru organele în subordine, se vor procura timbre speciale direct dela Oficiul poștal local, sau în lipsă — în comunele unde nu sunt oficii poștale — dela factorul poștal, contra unei adeverințe în cuprinsul următor:

ADEVERINȚĂ

Subsemnatul (preot paroh sau protoiereu, custode, muftiu) din comuna _____ județul _____ adeveresc că am primit dela oficiul poștal din _____ factorul poștal d-l _____ următoarele timbre speciale, pentru francarea corespondenței oficiale, a căror cost urmează să fie trecut în contul No. 6 al Ministerului Instrucțiunii Publice și al Cultelor.

_____	bucăți á lei 1 total lei _____
_____	” ” 2 ” ” _____
_____	” ” 3 ” ” _____
_____	” ” 4 ” ” _____
_____	” ” 6 ” ” _____
_____	” ” 10 ” ” _____

Total _____ buc. în valoare totală de _____ lei.

Semnătura predătorului,

Semnătura primitorului,

Data _____ L. S.

Aceste adeverințe se vor face în dublu exemplar, una va rămâne la oficiul poștal care a predat timbrele, iar a doua se va păstra în arhiva instituției care a primit timbrele.

2) Francarea corespondenței se va face după tariful oficial întocmit de Casa Autonomă P. T. T., tarif care se găsește la fiecare Oficiu Poștal. (Modelul aci anexat).

3) Mesageriile, atât cele ale serviciului central, cât și acelea ale autorităților în subordine, vor fi predate direct Oficiului Central, sau factorului poștal — în comuna fără oficiu poștal — contra chitanței, debătându-se tot contul No. 6 al Ministerului Instrucțiunii Publice și al Cultelor.

4) Atât serviciul central cât și autoritățile în subordine, vor întocmi borderouri lunare, cu situațiile zilnice, de numărul plicurilor expediate și valoarea timbrelor aplicate.

Borderourile vor fi făcute după modelul următor:

Numele Autorității _____

BORDEROU

de
situația timbrelor speciale, pentru francarea
corespondenței oficiale în cursul lunii _____ 1930.

Data zilei	Numărul plicurilor expediate	Valoarea timbrelor oficiale aplicate	Valoarea timbrelor rămase în depozit la finele lunii
1.	_____	_____	_____
2.	_____	_____	_____
până la	_____	_____	_____
	_____	_____	_____
	_____	_____	_____
31.	_____	_____	_____

5) În condica de expediție a corespondenței se va nota pentru fiecare plic oficial, valoarea timbrelor aplicate.

6) Se atrage serioasă atenție tuturor mânăitorilor că, timbrele speciale vor fi întrebuițate exclusiv numai pentru francarea corespondenței oficiale.

7) Toți acei cari se vor abate dela această normă de conduită sunt pasibili de rigorile prevăzute de legea P.T.T. și Codul Penal.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

p. Ministru (ss) *A. Brădișteanu.*

Director (ss) *G. Iltoniu.*

EXTRAS DIN TARIFUL POȘTAL INTERN PENTRU UZUL AUTORITĂȚILOR DE STAT, JUDEȚ ȘI COMUNĂ.

Lei. B.

Pentru o scrisoare adresată <i>Loco</i> , până la 20 grame	4 [—]
iar de fiecare 20 grame sau fracțiune de 20 gr. în plus încă câte	2 [—]
Pentru o scrisoare adresată în orice altă localitate din țară până la 20 grame	6 [—]
Pentru o carte poștală simplă	2 [—]
Pentru o carte poștală ilustrată	3 [—]
Pentru imprimare, de fiecare 50 grame	1 [—]
Pentru cărți didactice, literare sau științifice, cataloage și prospecte de librărie și editură, de fiecare 50 gr.	—50
Pentru ziare și reviste periodice, de fiecare 50 gr.	—25
Pentru imprimate uzitate de orbi, de fiecare 1000 gr.	—25
Pentru hârtii de afaceri, expediate deschis, până la 250 gr.	5 [—]
iar pentru fiecare 50 gr. sau fracțiune de 50 gr. în plus încă câte	1 [—]
Pentru probe de marfuri, până la 100 gr. iar pentru fiecare 50 gr. sau fracțiune de 50 gr. în plus încă câte	3 [—]
Taxa fixă de recomandare, pentru fiecare obiect	10 [—]
Pentru adevărarea de primire poștală a obiectelor înregistrate	10 [—]

Pentru fiecare obiect simplu sau recomandat expediat cu *expres* 30—
 La obiectele de *mesagerii*, pl. greutate:
 La pachete, gropuri și casele, de fiecare kgr. sau fracțiune câte 8—
 La pachete cu cărți didactice, literare sau științifice de fiecare kgr. sau fracțiune 4—
 La *scrisori cu valoare declarată*, pentru greutate aceleași texte ca la obiectele recomandate.
 Pentru *valoarea declarată*, la pachete, gropuri, casele și scrisori, până la 10.000 lei de fiecare 1000 lei câte 3—
 iar pentru valorile mai mari de 10.000 lei, de fiecare 1000 lei încă câte 1—
 Pentru *mesageriile voluminoase sau fragile*, taxa pe greutate se sporește cu 50%.
 Pentru ducerea la domiciliu, ca drept de *factaj*, de fiecare obiect și pentru fiecare 5 kgr. sau fracțiune de 5 kgr. câte 5—

Pentru orice obiect neridicat în 3 zile de la avizare, taxa de *magazinaj* de fiecare zi 2—
 cu un maximum pentru fiecare obiect de 200—

EXTRAS DIN LEGEA PENTRU CREAREA REGIEI AUTONOME P. T. T.

publicată în „Monitorul Oficial” din 3 August 1929.

Art. 53. Toate serviciile poștale, precum și transporturile efectuate de Regia Autonomă P. T. T. inclusiv a celor efectuate pentru diferitele autorități și servicii publice, vor fi plătite după tarifele în vigoare la epoca împlinirii lor.

Nr. 731/1930.

Concurs la parohia Derna

Pentru complenirea parohiei Derna (distr. Bărcău), care prin numirea On-lui Teodor Pilca la parohia Racova a devenit vacantă, prin aceasta publicăm concurs cu termenul de 1 Maiu crt.

Oradea; Șed. Cons. din 13 Martie 1930.

PARTEA NEOFICIALĂ

Sfârșitul celor fără de lege.

Din clipa în care Dumnezeu-Omul s'a arătat lumii, aceasta l-a urât și suflul morții îl urmărea în toate zilele. Lumea, care, printr'ânsut s'a făcut, nu se simțea bine, nu se bucură că a venit la ea stăpânul ei. A căutat în fel și chip să se scape de el. L-a omorât răstignându-l pe cruce între doi tâlhari. A crezut, pe o clipă, că s'a mântuit de el. Dar s'a înșelat. Crucea lui a rămas implântată în conștiința omenirii pentru totdeauna ca o mustrare; sângele de pe ea par'că răspândește încă și azi o boare ce doboară mintea și înfrânge inima. Trufia nu o poate suportă: ar vrea s'o alunge din suflet, dar nu se poate. Ochiul închis în afară, se deschide mai pătrunzător înăuntru și se înfioară de crima ce apasă conștiința omului. Vede mâinile pătate cu sânge nevinovat; sânge dumnezeiesc; robul a vărsat sângele stăpânului, creatura a batjocorit pe creatorul său.

Sângele lui Avel a distrus pe Cain, sângele vândut cu treizeci de arginți a distrus pe Iuda și i va arde pe toți cei cari îi vor urmări faptele. Sângele vărsat pe lemnul crucii există și astăzi și nu lasă pe cei fărădelege să se odihnească. Vedenia crucii însângerate îi urmărește, îi mustră ziua și noaptea. Dar Iuda nu înțelege, Iuda nu vrea să înțeleagă, ba urește vedenia, încearcă s'o alunge, să scape de ea.

Iată taina urii celor fără de lege față de Cristos și față de tot ce stă în legătură cu el. Îi muștră pentru fărădelegi și pentru noroiul în care se tăvălesc, pentru putregaiul sufletului lor, — și nu le place. Vreau să scape de acest censor neînduplecat, le-ar plăcea să amușească glasul sângelui și mustrarea crucii. Se tulbură când văd semnul crucii, se înfurie când aud numele celui răstignit.

Câtă nebulie în sufletele rătăcite, și câtă ură în cei fărădelege. Se simțesc mai bine în noroiul,

în murdăria în care sunt, și țipă, grohoiesc ca porcii dacă vrei să-i scoți din mocirla sufletului lor.

Așa a fost aceasta mai'nainte cu 19 veacuri, așa este și astăzi. „Lumina a venit în lume, și au iubit oamenii mai vârtos întunericul, decât lumina, căci erau faptele lor rele. Căci tot cel ce face răul, urește lumina și nu vine la lumină, ca să nu se vădească faptele lui”. (Ioan, 3, 19—20). Și lumina este Cristos. Toți cei cari îl urăsc pe el, au sufletul întunecat, pentru că „faptele lor sunt rele”.

Ura și pizma sunt caracteristica sufletelor îndobitocite; ura și pizma sunt cauzele tuturor fărădelegilor; ura și pizma celor fără de lege l-a judecat pe Cristos la moarte; ura și pizma roade sufletele oamenilor; ura și pizma distruge viața sufletului și a trupului.

Așa l-au urât pe Cristos cei fără de lege atunci, așa îl urăsc și caută să-l omoare și astăzi. Dar Isus și astăzi, ca și atunci, se roagă pentru ei: „Părinte iartă-le lor, căci nu știu ce fac”. (Luca, 23, 34). Și astăzi ura și pizma spumegă și urlă, arzând crucile, spărgând bisericile și omorând pe slujitorii lor, vrea să-l alunge din inimi; dar glasul sângelui nu se poate amuși. Vedeau-l vor deapururi, pe cel răstignit, în sufletul lor, și ori unde vor încerca să fugă dela fața lui, îi va urmări în viață și în moarte, și fărădelegea lor îi va nimici pe ei. Sfârșitul va fi îngrozitor, căci se va surpa stăpânirea lor cu cădere mare, ca fulgerul din cer cădea-va în prăpastie idolul căruia s'au închinat; iar deasupra adâncurilor vedeau-l vor pe cel răstignit, pe care l-au urât și l-au batjocorit, purtându-se în strălucire și dreptate. Și cei fără de lege își vor acoperi fețele lor și, ca și o stâncă ce se prăvălește în mare, se vor arunca spre fundul adâncurilor, strigând cu disperare: adevărat, Fiul lui Dumnezeu era acesta”.

N. Flueraș

Enciclica Sfântului Părinte Papa Piu XI. despre educația creștină a tinerimii.

Magisterul infalibil al Bisericii, reprezentat și concretizat în persoana Pontifului Roman, locțiitorul lui Isus-Dumnezeu pe pământ, are menirea de-a se rosti asupra celor mai fundamentale probleme, cari agită mintea și sufletul omenesc, pentruca să arate celor conduși de dânsul calea cea dreaptă a adevărului care duce la mântuire și fericire pe pământ și 'n cer.

Pontificii Romani și-au făcut datoria aceasta, de învățători și îndrumători ai omenirii pe calea binelui și a adevărului de câte ori ea în urma frământărilor minții omenesci, a ajuns la răspântii ori rătăcirii de unde nu mai știa cum să iasă. Istoria ni-e dovadă de covârșitorul rol ce l-a jucat papatul în îndrumarea intelectuală, morală, științifică și câteodată și politică a omenirii.

Marea problemă a creșterii și a educării tinerimii, problemă agitată mai ales în timpul nostru, pe dreptul numit »timpul pedagogiei moderne«, n'a putut lăsa impasibil pe acela, care veghia asupra destinului și evoluției morale ce o ia omenirea, dela care în mare parte, de nu în întregime, depinde fericirea și liniștea ei vremelnică și eternă. Sfântul Părinte dela Roma s'a rostit încurând într'o *Enciclică*, care va rămâne neperitoare, asupra celei mai moderne și deci asupra celei mai actuale probleme, *a educării tinerimii*.

Enciclica aceasta, nu numai pentru construcția sa arhitectonică admirabilă, dar mai vărtos pentru adâncimea ideilor, pentru preciziunea cu care sunt expuse principiile sănătoase scoase din rațiune și descoperirea dumnezească despre educația copiilor, va rămâne multe veacuri adevăratul cod, adevărata *magna charta* a educației și a pedagogiei creștine.

Nu va fi fără interes să-și câștige cititorii noștri, și până la publicarea în întregime, prin autoritatea competentă a acestui cap de operă al pedagogiei și al creșterii adevărate creștine,* — o sumară privire în ideile ei fundamentale și călăuzitoare.

Enciclica Sfântului Părinte, publicată cu data de 31 Decembre 1929, și publicată mai întâi în italienește în »Osservatore Romano« din 12 Ianuarie 1930, (textul latin a apărut abia în »Acta Apostolicae Sedis« din 22 Februarie 1930, No. 2.) se ocupă temeinic de toate problemele ce interesează educația tinerimii, fixând mai înainte de toate rostul și scopul educației în general, arătând apoi dreptul și datoria celor trei factori sau societăți de cari se ține educația: Biserica, Familia, Statul, — delimitând net drepturile fiecăruia și arătând forma prin care se poate armoniza activitatea lor educativă; nu întrelasă a vorbi și despre tendințele moderne ce se ivesc în educație: naturalismul, atletismul, libertinismul exagerat, atingând cu multă înțelepciune și sobrietate chestia educației sexuale, a co-educației, a diferitelor sisteme de școală, tratând apoi în partea a treia despre mijloacele ce pot asigura educația creștină desăvârșită: mediul familiar, școala confesională străbătută în toate materiile de spiritul evlaviei și al religiosității sănătoase, Biserica cu întreg aparatul ei educativ: institutele ei, etc., dar mai ales mijloacele harului divin; atinge și primejdiile multe ale

educației tinerimii: lectura, teatrul, cinematograful, spunând cu autoritate părerea Bisericii despre aceste mijloace de educație; în sfârșit arătând scopul educației creștine în special, care este a formă pe creștinul bun și ideal, omul de caracter, închee arătând pe Isus Măestrul și Modelul adevărat al educației și Biserica ca și adevărata Mamă și făuritoare a sufletelor și a caracterelor ideale.

Introducerea.

În introducere Sf. Părinte spune că dragostea arzătoare ce o are, după pilda Mântuitorului Cristos, pentru tinerime, îl face să se ocupe cu această problemă a educației. Vrea ca din prilejul jubileului său de 50 ani de preoție să lase iubitei tinerime catolică o amintire de totului specială. Mai spune, că l-a îndemnat să se ocupe cu această problemă faptul »că nici odată nu s'a vorbit atâta de educație ca în vremile noastre, când se înmulțesc teoriile noi pedagogice«, dar »durere, trebuie să deplângem o mare lipsă de principii clare și sănătoase chiar și în problemele fundamentale«, cum e aceea a educației. Sfântul Părinte indică geneza psihologică acestui »val și curent pedagogic« al lumii moderne: Oamenii, creați după chipul și asemănarea lui D-zeu, destinați a ajunge la Dânsul, perfecțiunea nesfârșită, văd că cultura tehnică nu-i poate face fericiți nici singuratici nici popoarele, de aceea cearcă să ajungă la fericirea la care dela fire sunt stimulați, *prin educație*. Dar mulți greșesc, căci, insistând prea mult asupra etimologiei cuvântului: pedagogie, vreau să scoată aceasta fericire prin pedagogie din însași firea omenească și vreau s'o ajungă numai prin mijloace și puteri naturale, fără să se îndrepteze spre Dumnezeu, începutul și sfârșitul întregului univers, în care singur pot afla odihnă sufletelor lor, după spusele sf.-lui Augustin (confess, I, 1): »Ne-ai creat D-ne pentru tine și neodihnit e sufletul nostru pân'ce se va odihni în tine«.

Esența și excelența educației.

E de-o covârșitoare importanță, zice Sf. Părinte, să nu greșim cu privire la educație, precum covârșitor de important e să nu greșim cu privire la scopul ultim al omului cu care educația e într'o strânsă și necesară legătură. Educația adevărată trebuie să fină seamă de scopul ultim al omului. De aceea adevărata educație e numai cea răzimată pe creștinism, care singur are vederi clare cu privire la acest scop ultim al omului.

Educația e de o covârșitoare importanță nu numai pentru indivizi, dar și pentru societatea civilă, Stat, căci cum vor fi singuratici așa va fi și colectivitatea lor, Statul.

Educația creștină tinde să formeze pe omul perfect; ea tinde să asigure pentru cel educat Binele Suprem, pe D-zeu, în care singur e fericire, iar pentru societate maximul de fericire posibilă pe pământ. Ea e artă grea și sublimă, după cum zisese și Sf. Ioan Gură de Aur: »Ce e mai greu și mai sublim, decât a formă sufletul și moravurile tinerimii!?« (Omil. 60 în cap. 18 Mt.)

* Suntem informați că Inaltul Cor Episcopesc a hotărât publicarea în întregime a enciclicei și trimiterea ei în mod gratuit tuturor oficiilor parohiale gr. cat. din România.

Cine are dreptul de-a educa?

După aceea sf. Părinte trece importanta chestiune: Cine are dreptul a educa pe om, pe individ. Și constată, că educația nu e un lucru al singuraticilor, ci e un lucru eminent social, de aceea el se ține de cele trei societăți în sânul cărora se naște și trăiește omul: două societăți de ordin natural: familia și Statul sau societatea civilă; a treia supranaturală: Biserica; de toate trei se ține a educa pe om, dar de fiecare în măsură proporționată, corespunzătoare scopurilor lor.

Dreptul Bisericii de-a educa copiii.

Biserica, societatea aceasta de origine divină, universală, care are de scop mântuirea veșnică a oamenilor, și în care omul se naște prin Botez pentru viața divină a Harului, are dreptul de-a se ocupa de formarea individului pe baza alor două titluri superioare oricărui alt titlu natural, pe baza titlului de misiune ce-a primit dela întemeietorul ei d-zeesc și în virtutea cărei misiuni ea are dreptul și datoria de-a învăța, de-a se ocupa de toți și de toate neamurile: Datu-mi-s'a mie toată puterea în cer și pe pământ, drept-aceea mergând învățați toate neamurile... (Mt. 28, 18—25). În aceasta misiune a sa de-a învăța toate popoarele, Biserica e înzestrată și cu privilegiul infalibilității și ca atare e stâlpul și temelială adevărului; ea învață pe oameni infalibil credința divină și păzește întreg și nevătămat depozitul încredințat ei și conduce pe oameni, individ și societatea umană întreagă, faptele lor la onestitatea moravurilor și la întregitatea vieții.

2) Al doilea titlu pe baza căruia își revendică drept la educarea omenirii, e *maternitatea supranaturală*, prin care Biserica Mireasa nepătată a lui Hristos, naște, nutrește și formează sufletele în viața dumnezeiască a Harului prin Tainele și învățătura ei. În virtutea acestei maternități supranaturale împărtășită ei de Cristos D-zeu, toți oamenii sunt fiii ei, pe cum zice și Sf. Augustin: »Nu va avea nimeni pe D-zeu de tată, dacă nu vrea să aibă Biserica de mamă«. (De symbolo 13).

În puterea acestor două titluri Biserica are în sine dreptul inviolabil al libertății învățământului. Și în consecință, nici o putere lumească nu o poate opri ori împiedeca de-ași deprinde dreptul și misunea sa de-a educa indivizii și popoarele. Are dreptul de-a se rosti dacă cutareva mijloc sau sistem pedagogic este dăunător ori folositor adevăratei educații, care este, după cum s'a spus, numai aceea care educa în vederea și cu privire la scopul ultim, al omului, adică cea religioasă, creștină. Că Biserica lui Cristos are dreptul de-a se pronunța asupra principiilor și mijloacelor de educație, Sf. Părinte o dovedește prin faptul că păzitoarea și interpretătoarea moralei este Dânsa și prin urmare, ea are căderea a se rosti asupra moralității unui principiu, unui lucru, sau, cece e tot atât, asupra conformității sau neconformității unei învățături cu scopul ultim al omului, cu legea naturală și divină. Acest adevăr l-a recunoscut și exprimat atât de bine și Alexandru Mauroni, pe care Enciclica-l laudă citându-l (Osservazioni sulla morale catolica III).

Până unde se extind drepturile Bisericii în educație.

Se extind:

1) la instruirea ramurilor culturii: litere, științe,

arte; la educația fizică chiar, tocmai pentru că și aceasta e un mijloc care poate folosi ori strică educației creștine, după cum se deprinde.

Acest amestec al Bisericii în predarea și cultivarea acestor discipline nu poate fi de loc dăunător pentru orânduiala civilă a Statelor, dimpotrivă li-e de mare folos, deoarece numai prin principiile de educație susținute și practicate de biserică se pot forma adevărate caractere, adevărați și buni cetățeni.

2) Se extinde apoi la supravegherea întregii educații ori formării a fiilor săi, în orice instituție, publică ori particulară, s'ar afla și nu numai la instrucția religioasă, ci și cu privire la alte materii și dispoziții, întrucât au referință cu religia și cu morala. Biserica are sfânta datorie, deci dreptul de-a ține departe de sufletele fiilor ei orice venin moral, ori de unde și ori dela cine ar proveni. Și această interesare a Bisericii iară nu poate fi spre dauna, ci, dimpotrivă, spre cel mai mare bine și folos al Statului. Căci e lucru constatat, prin experiență, că fără de instrucție religioasă și morală, sănătoasă, nesănătoasă va fi orice cultură sufletească. Căci copiii neobișnuți a respectă pe D-zeu, nu se vor supune nici unei discipline morale, și neobișnuți a renunța la nici o plăcere, vor fi în stare să răstoarne și Statele și ordinea socială.

3) Dreptul Bisericii de-a educa cuprinde toate popoarele, conform cuvintelor: »Mergând învățați toate popoarele...« Dar mai întâi se extinde la fiii săi. De aceea Biserica le-a înființat din cele mai îndepărtate vremi, dar mai ales în Evul Mediu, epoca clasică a vieții bisericești, școli și tot felul de instituții de cultură și educație, până la universități înființate și supravegiate de Biserică.

Dacă s'au păstrat atâtea comori de cultură, civilizație și literatură, se datorește acestei ținute prin care Biserica a știut să răspândească și în cele mai depărtate și grele vremi barbare atâtea lumină pe terenul literaturii, al filozofiei, al artelor și, mai ales al arhitecturii.

4) Se extinde și la necredincioșii păgâni, deoarece toți oamenii sunt chemați să între în împărăția lui D-zeu, și, să moștenească muntuirea veșnică, deci, virtual, toți sunt supușii ei. Biserica a și făcut și face mult pentru cultivarea păgânilor. Căci, precum în zilele noastre, în cari Misiunile răspândesc miile de școli în toate țările și ținuturile încă necreștine, dela cele două râuri ale Gangesului până la râul Galben și până la marile insule și mări ale Oceanului, dela Continentul Negru până la Țara Focului și până în ghețoasa Alasca, astfel și în toate timpurile a educat Biserica prin misionarii săi la viața și civilizația creștină diferitele popoare, cari azi formează națiunile creștine ale lumii.

Deci dovezi de drept și de fapt arată, că Biserica are în mod principal misiunea de-a educa pe oameni și pentru nici un intelect ferit de prejudecăți nu rămân motive de ce să împiedice această operă a ei de ale cărei binefăcătoare roade se bucură azi lumea întreagă.

Armonia între drepturile Bisericii cu ale familiei și Statului.

Cu o atare întâietate și superioritate a Bisericii în ce privește educația, nu sunt de loc în contradicție, dimpotrivă, sunt în perfectă armonie drepturile familiei, ale Statului, ba nici dreptul la libertatea gândirii, a cercetării libere a singuraticilor. Cauza acestei necesare armonii e tocmai pentru că și ordul natural (fa-

milia și Statul) precum și ordul supranatural (Biserica) vin dela D-zeu și se ajută și se întregesc împrumutat, căci »Toate lucrurile lui D-zeu sunt desăvârșite, toate căile lui drepte«. (Deut. 32, 4).

Drepturile familiei în educație.

Că în educarea copiilor și familia are drepturi, e prea evident, căci ea anume e lăsată de Dumnezeu ca o instituție de-a produce viața și a educa copilul. Dreptul familiei la educare e chiar anterior celui ce-l are Statul, societatea civilă, prin urmare acesta nu are dreptul a-l violă ori a-l nesocoti. E o rânduire a naturii ca copilul până la anii priceperii să stea sub îngrijirea și autoritatea părinților. Ar fi împotriva acestui drept ca să i-se sustragă copiii înainte de-a ajunge la uzul rațiunii, ori a dispune de ei împotriva voinței părinților. Și deoarece datoria părinților de-a se îngriji de copiii ține până ce copilul e în stare a se îngriji singur, adică până ce ajunge la starea desăvârșită de om, pân'atunci ține și dreptul lor de-a-l educa.

Codul Bisericii exprimă această datorie astfel: »Părinții sunt îndatorați subțirea grea răspundere a se îngriji din toată puterea de educația religioasă și morală, cât și de cea fizică și civilă a copiilor lor și de-a le asigura și binele vremelnic al lor« (can. 1113).

E o greșală contra simțului comun și natural a susține, că copilul ar aparține mai tare Statului decât familiei, ori că Statul ar avea un drept absolut asupra educării lui. Nu are nici o valoare argumentul, că omul se naște mai întâi cetățean și prin urmare el e mai întâi al Statului, deoarece omul înainte de-a fi cetățean trebuie să existe, iar existența omul nu o primește dela Stat, ci dela familie. Copiii nu fac parte din societatea civilă prin ei înșiși, ci prin familie care i-a născut. Puterea părintească și dreptul lor la educarea copiilor nu poate fi absorbită și suprimată de Stat, care mai vârtos trebuie să o respecte și să o sprijinească. După învățătura Bisericii părinții creștini trebuie să se aplece cu tărie împotriva tentativelor de-a li se răpi acest drept sacru al lor, mai ales atunci când acesta li s'ar răpi în favorul unui învățământ și al unei educații dăunătoare sufletului și moralității.

Dreptul familiilor de-a se îngriji singure de educația copiilor lor și a-i da la școala care lor le convine e recunoscut chiar și de jurisprudența națiunilor civilizate. Și aici Sf. Părinte face onoarea Statelor Unite ale Americii de Nord citând un deciz al Înaltei Curți de Casație a Republicii Federale a S. U. A. din 1 Iunie 1925 în care se spune că Statul nu are nici un drept general de-a monopoliza instrucțiunea și educația tinerimii și a-o constrânge să frecventeze numai școlile publice de Stat.

Biserica ocrotește dreptul familiei la educarea copiilor.

Istoria e mărturie cum Biserica a ocrotit și apărat dreptul nativ al familiei la educație și-l apăra și azi, iar de altă parte tot acea istorie ni-e mărturie ce mare încredere au avut și au familiile în școlile întemeiate și conduse de Biserică. Și azi chiar părinți puțin ori deloc credincioși își dau copiii în școlile și institutele conduse de Biserică, căci instinctul părintesc, care derivă dela D-zeu, îi face să se îndrepte către Biserică și să aibă în ea încredere desăvârșită.

Biserica e atât de scrupuloasă în respectarea drepturilor sacre ale familiei încât pe copiii necredincioșilor, nu-i botează fără învoirea părinților, decât în cazuri grave și excepționale, deși, ca maica omenirii întregi, ar avea dreptul s'o facă.

Dreptul Statului în educație.

A treia societate care are dreptul, ba întru câtva și datorie, de a se îngriji de educarea ființelor omenesti e Statul. Dela D-zeu derivă și acest drept al Statului, care, la rândul său, încă e orânduit de D-zeu, pentru asigurarea binelui de obște vremelnic al oamenilor. Acest bine vremelnic stă îndeosebi în pacea cetățenilor și în siguranța cu care cetățenii singuratici și familiile pot să-și deprindă drepturile lor, și mai stă și în binele spiritual și material tot mai mare posibil prin unirea și coordonarea conlucrării tuturor. Statul are ca atare îndoită misiune: să apere și să sprijinească, nici decum însă să absorba familia și pe individ ori să-i înlocuiască.

Iar cu privire la educație Statul are dreptul, ori mai bine zis datorie, de-a apăra prin legile sale dreptul anterior al familiei și-de-a respecta dreptul supranatural al Bisericii. Statul mai are dreptul și datorie să suplinească acolo, unde opera părinților ar lipsi prin neputință ori nedemnitare, dar totdeauna cu respectarea drepturilor naturale ale copiilor și supranaturale ale Bisericii.

Statul mai are datorie să promoveze, educația religioasă și morală a tinerimii, dar nu după o morală a sa, ci după cea a lui Dumnezeu și a dreptului natural. Statul are datorie a se îngriji de instrucția viitorilor săi cetățeni, dar mai întâi favorizând și sprijinind inițiativa Bisericii și a familiei. E dator a ajuta în baza justiției distributive opera de educație și instrucție a Bisericii și a familiei, deoarece e dator a folosi mijloacele sale bănești în folosul aceloră dela cari le primește. Statul comite mare nedreptate când familiile creștine le pune în situația să fie silite a-și da copiii împotriva voinței lor la școlile publice de Stat, unde nu este garantată educația lor religioasă și morală neexcepționabilă. Urmează dela sine că Statul are dreptul de a da cetățenilor săi instrucția și educația civică și fizică recerută de timpurile moderne, dar nu cu violarea principiilor moralei creștine.

Sfântul Părinte reprobă și osândește cultul forței brutale în detrimentul celei spirituale, obiceiul rău de-a sustrage tinerimea dela împlinirea îndatoririlor ei religioase prin educație fizică ori alte îndeletniciri; condamnă exagerata educație fizică a fetelor cu vătămarea modestie, și a pudoarei creștine, și provoacă pe părinți să se opună unei așa dăunătoare aberațiuni a timpului nostru.

Intre Stat și Biserică nu poate fi nici un conflict ori neînțelegere cu privire la educație, dacă-și înțeleg amândouă bine misiunea și scopul rânduit de Autorul

lor, de D-zeu. Din colaborarea lor armonică la educarea și formarea cetățeanului esă omul bun și perfect cu adevărat: soldatul, soțul, părinții, copiii, stăpânii, servitorii, regii, judecătorii, contribuabilii, etc. perfecți, pe care Statul singur nu-i poate forma, căci cu mijloacele lui nu poate atinge sufletul, conștiința, peste care e stăpână Biserica.

Mare este greșala acelor cari cred că pot obține cetățeni buni cu alte legi și pe alte căi înafară de cele cari contribuiesc la formarea creștinului bun.

Și'n aceasta ordine de idei Sf. Părinte arată roadele și influințele binefăcătoare ale educației și învățământului religios-bisericesc asupra întăririi interne și externe a Statelor.

În partea a treia, ce urmează Sf. Părinte condamnă unele principii și metode ale educației și instrucției moderne, arătând în practică principiile și metodele unei adevărate și sănătoase creșteri.

Mai întâi stigmatizează rătăcirea acelor pedagogi, cari nu țin seamă în educație de subiectul care vine educat, adică de om. Subiectul educației este omul în întregime cu sufletul și cu trupul, omul real așa cum ni-l prezintă mintea și revelațiunea, adică omul decăzut din statul naturii originale, întregi, omul răscum-părat de Cristos și reintegrat în condiția supranaturală de fiu adoptiv al lui D-zeu, deși nu în privilegiile sale preternaturale a nemuririi trupului și a integrității și echilibrului înclinărilor sale, pe cari le avusese înainte de cădere.

Pedagogia trebuie să țină seamă de defectul fundamental al naturii omenești: de păcatul strămoșesc și urmările lui, în particular de slăbiciunea voinții și de pornirile disordonate din ea. Nu ajunge o unilaterală perfecționare a minții prin cunoștințe, trebuie întărită voința, ceace nu e cu puțință însă, numai prin mijloacele Harului, fără de cari nu se pot stăpâni înclinările perverse din om.

Falsitatea naturalismului pedagogic.

Fals este, prin urmare, orice naturalism pedagogic care eschide ori micșorează în instrucția tinerețului formarea creștină supranaturală, și greșite sunt toate metodele de educație cari se razimă pe totala ori parțiala negare ori trecerea cu vederea a păcatului strămoșesc și a Harului divin și, deci, numai pe puterile naturii omenești.

La fel este de condamnat sistemul pedagogic care vrea să clădească pe o pretinsă *autonomie*, independență și libertate absolută a copilului, micșorând ori chiar suprimând de tot autoritatea și opera crescătorului, atribuind copilului un primat exclusiv de inițiativă și o activitate independentă de orice lege mai înaltă, naturală ori divină.

Principiul școlii active despre necesitatea con-

lucrării active a elevului, nu este de loc nou, deoarece s'a folosit totdeauna în educația creștină tradițională.

Înlăturarea violenței și-a despotismului e de aprobat, că nu în aceasta stă adevărata creștere, dar emanciparea elevului de sub orice tutelă și autoritate, chiar divină, e de reprobabil. Și că asta vreau mulți pedagogi moderni, se vede, că ei sunt în căutarea unui nou cod moral universal al educației, cași cum n'ar exista Decalogul și Evanghelia. Tot ei numesc educația creștină »eteronomă«, »pasivă«, »perimată«, fiindcă se razimă pe autoritatea divină și pe sfânta lui Lege. Ei voind să descătuseze pe copil îl fac rob trufiei și patimilor disordonate.

Educația sexuală.

Enciclica vestește râvna acelor cari vreau prea multă clarificare în chestii sexuale, mai ales de se face public, ori dacă expun anume pe copiii la primejdii pentru a-i obișnuși și întări, cum zic. Aceștia greșesc foarte, nevoind a recunoaște slăbiciunea în-născută firii omenești și legea protivnică legii minții despre care vorbește Apostolul (Rom. 7,23) și neștiind că la tineri păcatele împotriva curăției sfinte nu sunt într'atâta efectul neștiinței în cele sexuale, cât mai vârtos al unei voinți bolnave, slabe, neputincioasă a resistă ispitelor fără mijloacele Harului.

În aceasta materie delicată, este necesară oarecare luminare, la vremea sa și de către cel ce are dela D-zeu misiunea creșterii creștine, dar cu multă prudență și precauțiune.

În această materie, ca în educație peste tot, Sfântul Părinte recomandă prețioasa carte a Cardinalului *Antoniano*, discipol al Sf.-lui Filip Neri acest admirabil educator și al sf. Carol Borromeul, care în aceasta materie zice:

„Atât de mare și de așa fel e mizeria noastră și înclinarea spre păcat, încât de multe ori chiar lucrurile cari par un leac împotriva păcatului, ne sunt de fapt prilej și ajutare la păcat. De aceea este foarte important, ca un părinte, când conversează cu copilul său despre această materie atât de lunecoasă, să ia seama să nu coboare în particularități și la diferite imagini cu cari această infernală hidră inveninează o parte atât de mare a lumii, pentruca să nu se înlămpe, ca în loc de a slânge acest foc, să-l ajâje și aprinză nehibzuit în inima curată și fragedă a copilului. În copilărie, în general, va fi de-ajuns dacă va uză de mijloace, cari introduc virtutea curăției și închid ușa viciului. (Cf. Silvio Antoniano, Dell'educazione cristiana dei figlioli, lib. II., c. 88)

Coeducația.

E greșită și reprobabilă, ca dăunătoare pentru bunele moravuri. Ea izvorește dintr'un naturalism ce neagă păcatul original și intenționează o nivelare rău înțeleasă a sexelor. Creatorul a dispus convețuirea de să-vârșită a celor două sexe numai în căsătoria una și nedes-părțită. Sexele trebuie să rămână cu însușirile lor specifice, cari trebuiesc desvoltate și nu în mod abnormal nivelate, căci ele se întregesc reciproc. Convețuirea celor două sexe trebuie conceasă treptat și cu prudență,

fără vătămarea modestiei și a pudorii feminine, căreia-i repugnă dela fire orice exhibiție și publicitate.

În privința aceasta Sf. Părinte înviță pe episcopi să vigeleze.

Mediul. Familia creștină.

În cele ce urmează Sf. Părinte insistă asupra necesității ca copiii să trăiască într'un mediu moral și igienic sănătos. Nimic nu poate suplini în educație familia bună, unde stăpânește pilda bună a părinților. Sf. Părinte deplânge efectele dezastruoase asupra copiilor, mediul zdruncinat al familiei de azi în urma împrejurărilor economice, ori chiar în urma teoriilor socialiste răătăcite. Mama care lucrează în fabrică sau în atelier își lasă copiii singuri, fără grije, cari se corup în societatea altor copii stricați. Ori, cum e cazul sfâșietor de trist dintr'o țară (Rusia Sovietică), copiii sunt smulși dela părinți și înglobați în asociații și școale fără D-zeu, unde anume-i instigă la ură și nereligiozitate, repetând din nou un mai îngrozitor măcel al copiilor nevinovați din Betlehem. Păstorii să le aducă aminte părinților și să le deie îndrumări practice cum să-și crească bine copiii.

Biserica mediu de creștere și educație.

Împotriva slăbiciunii forțelor naturii omenești decăzute D-zeu a dat ca remediu numeroasele ajutoare ale Harului și mijloacele multiple cu cari este îmbogățită Biserica, marea familie a lui Cristos, care este mediul de creștere cel mai strâns și mai armonios unit cu cel al familiei. Acest mediu, Biserica, cuprinde Sacramentele, templul creștin cu podoaba lui, cu Liturghia și ceremoniile lui, cu limbajul liturgiei și al artei, cu asociațiile ei, școala, studiul literaturii și al științelor, însaș recreația și educația fizică. Biserica și familia formează un singur templu al educației creștine.

Școala.

Enciclica are frumoase cuvinte, cuprivire la școală pe care o numește instituție subsidiară și complementară a familiei și a Bisericii. Ea trebuie să formeze împreună cu familia și Biserica un singur sanctuar sacru al educației, altfel își greșește scopul și se transformă în operă de ruină. Reproduce cuvintele lui Tommaseo: »Școala de nu-i biserică e grajd.«

Enciclica are cuvinte aspre de condamnare împotriva școlii laice, din care e scoasă religia. O astfel de școală de altfel, zice, nu e cu puțință, căci ea devine pur forță antireligioasă. Condamna și școala neutră și cea mixtă. Idealul educației creștine e *școala confesională*, în care toate materiile se propun în spirit unitar religios, iar învățământul religios e temeiul și coroana întregului învățământ. Pentru buna reușită a educației se recere ca religia să se propună tinerilor nu numai în câteva ore, ci întreg învățământul, de toate gradele, să fie binemiositor de evlavie creștinească. Ce nu e cazul nici în școala mixtă, nici în cea neutră de stat. Sf. Părinte și oprește tine-

rii catolici să frecventeze astfel de școli. Numai cu permisiunea Ordinariatului se poate tolera frecventarea lor între anumite împrejurări de timp și de loc și cu anumite precauțiuni.

Sfântul Părinte combate părerea acelor cari susțin că un Stat cu mai multe confesiuni nu poate susține atâtea feluri de școli. Sf. Părinte răspunde, că se poate, spre cea mai mare mulțumire a familiilor și spre cea mai mare promovare a interesului public, adică a păcii și a armoniei dintre cetățeni. Dovadă că sunt state unde e în vigoare, cel puțin în parte un atare sistem. Desigur sf. Părinte face aluzie la Anglia și Belgia. Statul să lase liberă și să sprijinească financiar inițiativa Bisericii și a familiilor. E cel mai logic și mai ușor lucru și tot atunci cel mai drept și corespunzător liniștii conștiinței.

Catolicii, în orice caz, au datoria să lupte pentru un atare sistem școlar. Îndeosebi Acțiunea Catolică găsește aci un teren de activitate potrivit și important. Asta nu înseamnă a face politică, sau a nu favoriza consolidarea națiunii, dimpotrivă, fac opera cea mai patriotică, pentru că luptă pentru o școală care creiază cei mai buni cetățeni.

În școala confesională nu se va contrazice la celelalte materii ce a auzit la religie. Lucrurile necesare de știut dar stricacioase, se vor prezenta în forma și cu prudența cuvenită, fără să zăpăcească mintea încă necoaptă de tot a copiilor. În școala creștină studiul literaturii naționale ori clasice nu va fi niciodată în detrimentul sfințeniei morarurilor, pentru că măiestrii creștini fac ca albinele, culeg ce-i bun, omit ce-i stricacios. Ei nu vor părăsi vechimea probată, pentru noutatea neexperimentată. Sfântul Părinte deplânge decadența tot mai accentuată în școala modernă a limbilor clasice mai ales latina, și a filosofiei sănătoase, dela care în mare parte depinde dreapta îndrumare a celorlalte științe.

Profesorii.

Bunătatea unei școlii depinde însă nu într'atât de bunele legi și orânduiri școlare, cât mai vârtos de profesorii buni cari sunt sufletul unei școli. Ei pelângă o bună pregătire, mai trebuie să aibă și distinse calități intelectuale și morale. Trebuie să aibă o adevărată și curată iubire pentru tinerii încredințați lor. Sf. Părinte face elogiul miilor de învățători și profesori catolici, călugări, preoți și mirei, cari își fac datoria în cea ce sf. Grigorie Nazianzenul a zis că e arta artelor și știința științelor. (Or. II. P. G. 35, 426)! — Și îndeamnă să continue și pe mai departe, iar pe episcopi să-și recruteze un corp ales de dascăli și învățători.

Primejdiile educației creștine.

După părerea Sf.-lui Părinte în timpurile noastre e mai necesară ca oricând o atență și mai îngrijită supraveghere a tinerimii, deoarece primejdiile naufragiului moral și religios au crescut foarte. Între aceste Sf. Părinte înșiră cărțile rele și imorale, răspândite pe

preț de nimică, reprezentațiile cinematografice, audițiile radiofonice, cari, toate cele mai de multe ori sunt subordonate de oameni fără scrupule și conștiință morală, poftei de câștig și a îmboldirii patimilor. Aceste mijloace, folosite bine, sunt azi cele mai puternice subsidii ale educației. De acea creștinii adevărați au datoria a reagă împotriva acestui puhoi de corupție ce se prepară prin aceste mijloace ale culturii moderne, înființând teatre și cinematografe creștine, răspândind cărți și periodice sănătoase prin cari virtutea să câștige, nu să piarză.

Asta nu înseamnă că tinerețea trebuie s'o izolăm cu totul de lume și societate; nu, dar înseamnă că trebuie apărată de cu vreme și întărită împotriva amăgirilor înșelătoare ale lumii acesteia despre care o sentință dumnezească ne spune, că toată e »pofta trupului, pofta ochilor și trufia vieții« (1 Ioan II. 16).

Scopul educației creștine.

Scopul educației creștine e de-a formă împreună cu ajutorul darului divin pe adevăratul și desăvârșitul creștin. Educația creștinească îmbrățișează întreg cuprinsul vieții omenești sensibilă și spirituală, intelectuală și morală, individuală, socială. Adevăratul creștin, rodul educației creștine e omul supranatural, care gândește, judecă, lucrează în mod constant și consecvent, după judecata dreaptă luminată de lumina supranaturală a exemplor și a învățării lui Cristos; sau pentru a spune într'un limbaj mai comun: *adevăratul și desăvârșitul om de caracter.*

Pentru a formă acest om ideal de creștin, nu e nevoie să se renunțe la viață, sau să se retragă din viața socială, nu; în mijlocul lumii trebuie să se formeze omul creștin, dar stăpânind el lumea și pe sine și nelăsându-se stăpânit și tărit de patimi. Creștinismul nu e o doctrină străină de viață, dovadă sfinții, cari au trăit și s'au sfințit în milocul vieții sociale, fiind modelele cele mai ideale în orice clasă și profesie ori condiție socială dela țaranul simplu până la omul literat și învățat; dela meseriași la conducător de armate; dela tatăl de familie până la monarhul stăpânitor de popoare; dela simple fete și femei până la regine și împărătese. Creștinismul e o doctrină socială vie pentru oameni și între oameni.

Cristos modelul educației creștine, Biserica Mamă adevărată.

Cristos e nu numai izvorul harului sfințitor și al vieții supranaturale sufletești care face pe omul de caracter, ci e și model universal și accesibil tuturor oamenilor de toate condițiile sociale, mai ales tinerimii, care are ce urmă în Dânsul: toate virtuțile individuale, casnice și sociale.

Biserica catolică e corpul mistic al lui Cristos, Mireasa lui nepătată și de aceea Maica fecundă și educatoare suverană și perfectă de caractere. De aceea pe dreptul exclamă Sf. Augustin:

»O, Biserică catolică, adevărată Mamă a Creștinilor, tu nu numai ne predici să iubim pe Dumnezeu cu o iubire curată și neprihănită, pe care dobândindu-l avem viață fericită, ci în tine este dragoste și iubire de oameni în așa măsură, încât în tine află fiecare vindecare de orice boală sufletească fie cuprins. Tu copilărește deprinzi și înveți pe copii, cu tărie pe tineri, cu gingășie pe bătrâni, după lipsurile trupului și ale sufletului; tu cu o supunere de bună voie faci să se supună copiii părinților lor, iar pe părinți cu stăpânire de iubire îi faci să poruncească copiilor lor; cu legătura religiei, mai puternic unești pe frați cu frați, decât prin cea a sângelui; tu nu numai prin legământ social legi pe cetățeni cu cetățeni, și popoare cu popoare, ci și prin o adevărată frățietate. Înveți regii să grijească de popoare, popoarele să fie ascultătoare de regi. Cu grije înveți, cui se datorește cinste, cui dragoste, cui respect, cui frică, cui mângâiere, cui muștrare, cui încurajare, cui îndreptare, cui certare, cui pedeapsă, arătând cum nu tuturor toate datorăm, dar tuturor iubire și nimănui nedreptate.« (De moribus Ecclesiae catholicae, l. I. c. 30).

Așa se sfârșește Enciclica Sfântului Părinte, despre care cu dreptul putem spune: ce-a fost Enciclica *Rerum novarum* a lui Leo XIII. pentru chestiunea socială, aceea e această Enciclică a lui Piu XI. pentru educația adevărată.

Să ne nizuim a-i ne conformă și noi întru toate și a-i pune în practică principiile, pentrucă din ea și prin ea ne vorbește Acela pe care Cristos, Suprema Înțelepciune, l-a pus mai mare Păstor și Învățător.

P. Dr. Tăutu.

Pregătesc iconostase cu icoane în stil bizantin și apusean executate în modul cel mai artistic, precum și tot felul de **picturi pt. biserici și icoane în orice mărime.**

Renovez iconostase vechi și auresc în aur veritabil, întreprind toate renovările în legătură cu pictura internă în cele mai avantajoase condițiuni.

La cerere mă prezint la fața locului cu planuri și devizuri. Atelier bine asortat cu tot felul de icoane gata

IOAN BOGDAN
pictor bisericesc
ORADEA, STR. NOGALL No. 11.

Intre două lumi.

— Cugetări de Paști —

Trăim — fără îndoială — timpuri mari, timpuri istorice.

Suntem o generație pe cât de norocoasă pe atât de nefericită. Suntem norocoși fiindcă trăim într'un an mai mult decât străbunii nostri într'o sută, și suntem nefericiți, fiindcă istoria care se face azi într'un ritm atât de enervant, se face pe propria noastră piele.

Noi, cari am avut să îndurăm criza grea financiară și să respirăm timp de un deceniu atmosfera mocnită de dinainte de război, noi a trebuit să facem și războiul mondial, și tot noi — generația de azi — suportăm din greu consecințele catastrofale ale aceluia. Și vom muri, fără să vedem zilele senine, trăite de părinții noștri, zile de tihna păcii, zile de siguranța ceasului ce vine.

Să precizăm un lucru: când vorbesc de „noi“, înțeleg lumea întreagă, atât cea veche, cât și cea nouă, cu generația-i de azi, care se sbate se sbuciumă, caută punctul fix, caută rașimul pierdut, și nu-l află.

Această generație este grăuntele între cele două pietri de moară, cari se 'nvârt grele, mistuitoare de liniște și pace... se 'nvârt mereu.

Cum va fi oare făina ce va ieși dintre ele?

* * *

Suntem între două lumi cu principii diametral opuse, cum sunt focul și apa. De o parte stă idealismul, spiritualismul, în frunte cu Cristos, de altă parte stă materialismul, realismul reprezentat prin Stalin.

Două steaguri: unul alb cu silueta crucii, și unul roșu purtând ca emblemă ciocanul greu.

Va birui oare crucea ciocanul, sau reprezentanții cultului lui Iuda vor învinge pe Cristos?

Deocamdată raporturile de forță se desemnează astfel: Bolșevicii atacă. Nu cruță nici un mijloc, legal sau nelegal, nu se uită la bani: *Koszt was Kos!* Agenții lor cutreeră lumea întreagă, se infiltrează în stat, în societate, în familie, și am ajuns acolo că azi, pe cutare-l știi omul cel mai cinstit, mai corect, iar ca mâine îi vei celi numele printre „oamenii Sovietelor“.

De altă parte stă Creștinismul (și de altă dată excepțional și Iudaismul!) fără deosebire de profesiune sau de nuanță de rit și credință. Stă — și protestează!

Da, protestează! Azi întreg creștinismul a ajuns să fie »protestant«!

* * *

Stalin vrea să închidă în decurs de un an și restul bisericilor din Rusia, pentru a le preface în cluburi și cinematografe. Cui nu-i place, n'are decât să protesteze. Și zice: „Noi bolșevicii voim să punem

stăpânire pe lumea *aceasta* și abzicem de *cealaltă* în favorul vostru. Iar pe voi vă ajutăm să ajungeți cât mai curând în posesiunea idealului vostru — prin glonț și prin ștreang“.

Argumentul e urmat de chihotul sarcastic al ciocanelor de peste Nistru. Și e prost argumentul! Parcă noi am sta numai din suflet și ei numai din trup. Parcă sufletul nostru n'ar avea nevoie de materie și trupul lor s'ar restrânge numai la necesități de ordin material.

Lumea aceasta a făcut-o Dumnezeu pentru om, și i-a dat-o *în stăpânire*. Și noi creștinii oameni suntem și deci avem și noi dreptul la această lume. Și pentru noi răsare soarele dimineața și nouă ne cântă privighetoarea primăverii. Și pe noi ne interesează perspectivele istoriei și noi voim să beneficiem pe urmele tehnice. Da, ne leagă și pe noi multe fire de lumea aceasta, și cu drept cuvânt căci pentru noi e creată. Că noi o considerăm ca un preludiv de dragul căreia nu abzicem de operă — asta'i altă vorbă. Dar odată plătit biletul, avem dreptul nostru și la preludiv.

Ei fac cinematografe și cluburi din biserici. Pentru ce? Doar pentru hrănirea trupului? Nu, *acolo* se alimentează *sufletele*! Ei atunci? Au și ei un suflet, și acest suflet — schinteia nematerială — simte nevoia hranei. De ce-i silesc pe acești flămânzi cu duhul ca de dragul aperitivelor să abzică de prânz?

* * *

Suntem, fără îndoială, între două lumi, cari tind să se distrugă una pe alta. Dar cele două forțe ostile sunt grozav de inegale. De o parte stă *omul* cu micile-i și limitatele-i forțe, de alta e *D-zeu* cel — atotputernic. Invingerea definitivă deci este neîndoelnică.

Dar... dar să nu uităm un lucru: Dumnezeu a lucrat totdeauna și lucrează și azi prin oameni. Dumnezeu îngăduie, adese-ori foarte mult timp, răul pentru a face să izvorească din el binele. Nu ne îndoim de învingerea Bisericii lui Cristos, asupra planurilor diabolice ale Sovietelor. *Vidimus et alios ventos!* Dar oare e destul să protestăm numai?

Puterile sunt inegale — e adevărat. Cine e mare ca Dumnezeu nostru?! E adevărat! Dar până când idealismul va eși biruitor asupra materiei, noi, generația de azi de mult vom fi făina măcinată între cele două pietre de moară. Și aici zace tragicul nostru.

De aceea nu ne putem mulțumi cu simple proteste. Să lucrăm. Să luăm pildă dela tabăra roșie, dela aceea tenacitate și stăruință vrednică de o cauză mai sfântă. Vedem, cum nu se dau băluși odată cu capul. Nu le reușește aici, încearcă într'un alt loc; nu

izbutesc azi, mâine vor încerca din nou. Stăruința este singura lor virtute; virtute negativă ce e drept, fiindcă stăruie în rău, dar totuși e virtute.

* * *

Vin sfintele Paști! Din piatra stearpă răsare strălucind Cristos-Dumnezeu. Simbolul învingerii asupra materiei și legilor ei.

Biruința e neîndoelnică. Dar când și între ce împrejurări? Va trebui oare să trecem și prin chinurile Vinerii mari?...

Fără doar și poate, dacă vom fi stăruitori numai în proteste.

Lume creștină, roagă-te și lucrează!

Simion Gocan

Patimile și învierea lui Cristos în Vechiul Testament.

Nu este moment mai însemnat în viața pământească a Mântuitorului Cristos, care cu multe sute, ori chiar cu mii de ani înainte să nu fi fost prevestit în Scriptura Vechiului Testament. Chiar acela a fost rostul principal al acestei părți a sf. Scripturi, ca printr'ânsa să se fiină trează ideea mesiană prevestindu-l și descriindu-l pe viitorul Mesia, Mântuitorul neamului omenesc, în atribuțiunile sale divine și în principalele momente ale vieții sale pământești, ca astfel să poată fi recunoscut și primit de lume. De aceea spune Apostolul Pavel: »Legea (veche) povăzitor ne-a fost nouă la Cristos« (Gal. 3, 24). Pânăcând însă pentru poporul ales, care eră sub stăpânirea Legii Vechi, prorociile serviau ca *povăzitor*, care le arată clar pe Mesia, pentru noi creștinii de sub stăpânirea Legii Noui, aceste prorocii ne sunt *dovezi* puternice, că Cristos cu adevărat a fost Mântuitorul lumii făgăduit de Dumnezeu strămoșilor noștri. Pentru toate timpurile și pentru toți oamenii împlinirea prorociilor vor rămânea argumente de mână întâiu pentru Dumnezeirea lui Cristos. A spus-o aceasta limpede însuși Cristos celor doi ucenici cari mergeau spre Emaus și cari vorbeau despre patimile Lui. »O nepricepuților și zăbavnici cu inima a crede toate câte au grăit prorocii! Au nu se cădea să pătimească Cristos acestea și să intre întru mărirea sa. Și începând dela Moisi și dela toți prorocii, tâlcuia lor Scripturile cari erau despre el« (Luca 24, 25—27).

În special patimile și moartea lui Cristos, prin cari în mod deosebit s'a dovedit a fi Răscumpărătorul făgăduit, aproape până la amănunte sunt prevestite în Vechiul Testament, așa că pe baza acestor prorocii s'ar putea reconstrui istoria patimilor descrisă în Evaghelii:

Iată câteva din aceste prorocii:

Prorocul Ieremia (veacul VI. î. de Cr.) în a 4. Plângere st. 20 spune că Cristos va fi prins: »Cristos Domnul a fost prins pentru păcatele noastre«. Împlinirea prorociei o arată Mateiu (26, 57): »Iară aceia prinzând pe Isus l-au dus la Caiafa arhiereul«.

Prorocul Zacharia (v. V î. d. Cr.) spune că Cristos va fi vândut cu 30 arginți: »Și au luat prețul meu 30 de arginți« (11, 13); Ceeace s'a și întâmplat

precum se vede la Mt. 27, 9. (Aci se pare că sunt contrase două texte: Zach. I. c. și Ieremia 32, 8).

Vinderea lui Cristos de către Iuda o aflăm prorocită în Ps. 40, 10: »Bărbatul păcii mele, în care am nădăjduit, care a mâncat pânea mea, și-a înmulțit înșelăciunea în contra mea«.

Lăpădarea ucenicilor asemenea este prorocită la Zacharia: »Zice Domnul: bate păstorul și se vor risipi oile« (13, 7). Compară cu Mt. 26, 31.

Batjocorirea lui Isus cu cuvinte clare este prevestită de repețite ori în V. Test. Așa în Ps. 21, (12, 13, 17, 8) aflăm: »Toți cei ce m'au văzut, m'au batjocorit, grăit-au cu buzele, clătit-au cu capul... Incunjuratu-m'au pe mine viței mulți, tauri grași m'au cuprins. Deschis-au asupra mea gura lor, ca un leu ce răpește și răcnește... Că m'au încunjurat câni mulți (oameni răi) și adunarea celor răuvoitori m'a asaltat«. Comparat cu Mateiu (27, 27—29): »adunat-au la dânsul toată mulțimea ostașilor și desbrăcându-l, l-au îmbrăcat cu haină roșie și împletind cunună de spini au pus-o în capul lui și trestie în dreapta lui, și îngenunchind înaintea lui își băteau joc de el«. Tot în acest Ps. st. 19 se spune: »și-au împărțit lor-și vestmintele mele și pentru cămașa mea au aruncat sorți«. (Mt. 27, 35; Io. 19, 23). În alt loc (Ps. 21, 9) »A nădăjduit în Domnul, mântuiască-l, căci îl vrea« (Mt. 27, 43). Ura nespusă a Iudeilor asemenea este prorocită: »Privește la dușmanii mei, căci s'au înmulțit foarte și m'au urât cu ură mare« (Ps. 24, 19, comp. cu Io. 15 25). Tot aici se referesc și cuvintele: »Dacă este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu îl va primi pe el și îl va scăpa din mâinile dușmanilor« (Inț. 2, 18).

Cuvintele cele din urmă ale Mântuitorului: »Dumnezeul meu, Dumnezeul meu, pentruce m'ai lăsat« (Mt. 27, 46) se află în Ps. 21, 2: »Doamne, Dumnezeul meu, pentruce m'ai lăsat«. Asemenea cuvintele: »În mâinile tale îmi dau sufletul« dela Lc. 23, 46 se află în Ps. 30 st. 6.

Mielul paschal, care a prefigurat pe Cristos, așa trebuia gătit după legea Iudeilor, ca os să nu se frângă într'insul. Nici lui Cristos, care este mielul paschal al Legii Nouă, nu i s'au frânt fluierile picioarelor, ca celor doi tâlhari. (Eș, 12, 46 comp. cu Io. 19, 38).

Dintre toți prorocii însă, prorocul Isaia (a trăit în veacul IX. î. de Cr.) este mai bogat în prorocii Mesiane. De aceea se și numește evanghelistul Vechiului Testament. În cuvinte clare și duioase vorbește despre sfârșitul trist al Mesiei.

»Trupul meu l-au dat spre băta... fața mea nu o-am întors de către cei ce m'au batjocorit și au scuipat în mine« (50, 6); ceeace s'a și împlinit: »Atunci au scuipat în obrazul lui și l-au pălmuit peste față, iară alții l-au bătut«. (Mt. 26, 27). — »Ca o oaie la junghiere s'a dus și ca un miel fără de glas înaintea celui ce-l funde, așa nu și-a deschis gura sa« (53, 7) comparat cu Mt. (26, 62—63). »Și sculându-se arhiepiscopul a zis lui: nimica nu răspunzi la acestea ce mărturisesc aceștia împotriva ta? Iară Isus tăcea«. »...și cu cei fărădelege s'a socotit, și el a purtat păcatele multora și s'a rugat pentru călcătorii de lege«. La ev. Luca (23, 34) aflăm: »Părinte, iartă-le lor, căci nu știu ce fac«, iară la Marcu (15, 27): »Iară cu el au răstignit doi tâlhari, pe unul de-adreapta și pe altul de-astânga Lui«, Sau în alte locuri: »Spatele mele le-am dat spre băta și fălcile mele spre pălmuire și fața mea nu o-am întors de către rușinea scuipărilor (50, 6). »Și Domnul ajutor s'a făcut mie, pentru aceea nu m'am rușinat, ci am pus fața mea ca o piatră vârtoasă« (50, 8). »Acesta păcatele noastre le poartă și pentru noi rabdă durere și noi am gândit că dela Dumnezeu este el întru durere și năcaz. Iară el s'a rănit pentru păcatele noastre și a pățimit pentru fărădelegile noastre, certarea împăcării noastre pre dânsul și cu rana lui noi toți ne-am vindecat«. (53, 4).

Despre învierea sa însuși Cristos spune, că a fost prezisă prin proroci. »Așa este scris și așa trebuia să pătimească Cristos și să învieze din morți« (Lc. 24, 46). Sau la Io. (21, 9.) »căci încă nu știau Scriptura, că trebuia el să învieze din morți«. Locul exact în V. T. nu se cunoaște, dar aluzii neîndoelnice se află în mai multe locuri. Așa: »lui i se vor închina neamurile și mormântul lui va fi slăvit«, sau (Ps. 18, 6.) »și dânsul ca un mire iese din cămara sa«, a cărui aplicare la învierea lui Cristos o face biserica la sărbătoarea Paștilor (Laudele dela Mănecatul Învierii).

Și din aceste, chiar dacă s'ar face abstracție dela numeroasele persoane tipice și acțiuni simbolice, cari prefigurează persoane și întâmplări din Legea Nouă (între ele multe cu referințe la patimile D-lui) cu tot dreptul putem afla în V. T. dovezi pentru credința noastră în Cristos. Foarte justă apare deci muștrarea lui Cristos: »nepricepușilor și zăbavnici cu inima a crede«, muștrare îndreptată atunci către ucenici și prin ei acelora, cari încă stau pe gânduri, ori chiar neagă Dumnezeirea lui Cristos, care s'a dovedit în mod atât de strălucit cu prilejul patimilor sale prin împlinirea exactă a prorociilor din Legea Veche.

Gh. Barna

CRONICI

Dorim cititorilor nostri sărbători fericite!

Pelerinaj la Roma. Este știut că Sf. Părinte Papa Piu al XI-lea s'a ocupat de mult cu gândul să ridice în Roma un Seminar teologic pentru clericii români. Acum acest gând a ajuns în faza realizării. Se va construi pe Gianicolo și va fi aranjat pentru 40 alumni cari își vor urmări studiile la școlile Propagandei.

Punerea solemnă a pietrii de temelie s'a proectat între 22—25 Maiu. Pentru aceasta ocaziune AGRU-ul va aranja un pelerinaj la Roma, care pelerinaj va avea în frunte pe toți episcopii nostri. Ziua plecării s'a fixat pe 15 Maiu crt. Asupra amănuțelor a se adresă Păr. Canonic Dr. Ioan Coltor în Blaj.

Exerciții spirituale în Oradea. Oficiul protopopesc român unit din Oradea anunță: »pentru reînvierea sufletească de Sfintele Paști a credincioșilor noștri Sfînția Sa Părintele Ioan Gârleanu va ținea din Dumineca Floriilor până în Joi-Mare în Biserica Seminarului din Parcul Ștefan cel Mare (Dumineca, Luni, Marți și Mercuri) la orele 7 (19) seara 4 conferințe-Exerciții Spirituale.

În 17 Aprilie Joi-Mare dimineața la ora 7^{1/2} Liturgie în Biserica Seminarului, iar la ora 9 Liturgie pontificală în Catedrală și cuminecare comună.

Măturisiri se pot face în fiecare zi dimineața sub serviciul divin dela 8-10 în Biserica Seminarului și dela 9-10 în Catedrală.

Crdincioșii sunt rugați să participe în număr cât mai mare«.

Recepție solemnă în Reuniunea Mariană. La Bunavestire s'a făcut cu mare solemnitate recepția nouilor membri în Reuniunea Mariană a credincioșilor din Oradea. Recepția a săvârșit-o Exc. Sa Episcopul diecezan. S'au promovat doamne și domni din societatea de elită a Orăzii; Exc. Sa le-a luat făgăduința solemnă apoi le-a atârnat pe piept medalia Mariană și le-a înmănat diploma de amintire. Apoi s'a cântat Dexologia cea mare.

— Tot la Bunavestire s'a săvârșit actul primirii solemne a nouilor membri în Reuniunea Mariană din *Sittelic* (protop. Orăzii), unde tinerul preot *G. Vereș* a depus multă trudă până a putut infiripa în mica sa parohie amestecată cu neuniți și bapțiști, o mică R. M.. Străduințele i-au fost încununete cu succes. În ziua de Bunavestire Păr. Dr. Ludovic Tăutu profesor de teologie din Oradea și Secretarul general al Reuniunilor de pietate din dieceză, a putut primi în noua congregație 24 membri candidați și 35 membri ordinari activi, predându-le medalia și diploma întru marea emoție a celor promovați și a multor credincioși adunați în biserică spre a vedea această nouă ceremonie. Tot cu acest prilej au fost în mica parohie din *Sittelic* 84 de mărturisiri și sfinte împărțări.

Conferințe apologetice. Secția apologetică a Reuniunii Mariane din Oradea și-a continuat seria conferințelor apologetice. La 23 Martie a vorbit D-l Inspector *Simeon Gocan*, despre: „*Cultul icoanelor și iconografia orientală*”, arătând clar temeiul și înșănătatea cultului icoanelor, reliefând valoarea artei bizantine și frumusețile stilului bizantin.

La 25 Martie a vorbit Păr. Dr. *Găvrila Stan*, despre „*Cultul Preasfintei Fecioare*”. Ascultătorii au avut prilejul să cunoască credința de a pururi a Bisericii cu privire la cultul Preacuratei și temeiurile dogmatice pe cari se razimă, expuse pe înțelesul tuturor.

La 30 Martie a vorbit Păr. *Ion Agârbiceanu*, despre „*Temeiu și clădire în creștinism*”. A fost o deosebită plăcere să ascuți cum curgea vorbirea neaoșe românească, să simți mlădierile sonore, dulci «ca un fagure de miere» ale frazelor mânuite cu o neîntrecută iscusință de povestitor.

La 6 Aprilie a vorbit Păr. Prof. Dr. *Nicolae Flueraș*, prof. la Academia teol. despre „*Creștinismul social*”. Stăpân pe materie și pe vorbă, a izbutit să reliefeze formidabila putere de învoire a creștinismului, rolul ce l-a avut și îl are încă aceasta putere în evoluția vieții sociale a omenirii. A evidențiat că singur factorul economic fără cel etic, nu este în stare să aducă pacea și fericirea socială.

Cu aceasta s'a încheiat seria conferințelor. Duminică 13 Aprilie s'au început exercițiile spirituale de 3 zile pentru laici, în biserica Seminarului, conduse de Păr. *Ion Gârleanu*.

Gest frumos. Studenții gr. cat. dela facultatea juridică din Oradea, organizați în asociația religioasă culturală *Astra* au ținut ca anul acesta să-și facă destul datoriei de buni creștini de a se mărturisi și împărtăși de Paști în corpore. De aceea Duminică în 6 Aprilie un însemnat număr de studenți uniți s'au adunat la biserica Seminarului, unde s'au mărturisit la mai mulți preoți, iar Păr. Dr. *Aloisie L. Tăutu*, profesor de teologie și asistentul ecleziastic al tinerimii universitare din dieceză le-a celebrat sfânta liturghie și, ținându-le și o înflăcărată cuvântare despre regalitatea lui Cristos de care nimănui nu trebuie să-i fie rușine, i-a împărtășit. A fost foarte emoționant să vezi pe numeroșii studenți universitari cum își pleacă capul cu evlavie spre smerite rugăciuni și primesc pe împăratul împăraților și Domnul domnilor în sufletul lor curățit prin baia mărturisirii. A fost o frumoasă mărturisire de credință a studențimii catolice.

Congresul euharistic dela Cartagina. În Mai se va ține în orașul african Cartagina, al 30-lea congres internațional euharistic.

Și-au anunțat participarea patruzeci de mii catolici, conduși de opt Cardinali, o sută de arhiepiscopi și episcopi și toți vicarii apostolici din Africa. Se știe că — cu excepția orașului etern, — Cartagina e orașul care a dat cel mai mare număr de martiri creștini.

Ceremoniile religioase vor ține de Miercuri 7 Mai până Sâmbătă 11 Mai. Pelerinii vor fi transportați cu vapoare speciale din Anglia, Europa, Statele-

Unite, America de Sud și Australia. Se afirmă că musulmanii privesc cu simpatie această manifestație a creștinismului, fiind hotărâți a face toate înlesnirile posibile organizatorilor.

Papa va fi reprezentat printr'un delegat papal. Acesta va prezida și conduce solemnitățile din Tunis și Cartagina, slujind serviciul divin în catedrala Sfântului Louis, cu care prilej va citi și bula papală de împuternicire.

Cea de a doua zi a ceremoniei va fi consacrată comemorării martirilor morți în Africa de Nord. Această impresionantă solemnitate va avea loc în amfiteatrul orașului.

Pentru a da cât mai mult fast serbărilor proectate, mii de copii veniți din cele mai îndepărtate colțuri ale globului, vor forma o procesiune ce va străbate orașul dela un capăt la altul.

Furia celor fără Dumnezeu.

Se știe că în ziua de 19 Martie Preasfântul Părinte-Papa Piu XI. a celebrat în catedrala Sf. Petru din Roma o St. Liturghie solemnă de ispășire pentru atrocitățile persecuțiilor religioase din Rusia Sovietică și pentru revenirea poporului rusesc de bunăvoie la adevărata biserică a lui Cristos. Au asistat toți Cardinalii, membrii Corpului diplomatic acreditați pe lângă Vatican, toate notabilitățile catolice, congregațiile religioase, institutele catolice și o imensă mulțime.

Ca și o demonstrație împotriva acestui fapt, guvernul sovietic a dat ordin ca în ziua de 19 Martie să fie închise toate bisericile și casele de rugăciune (care vor fi mai rămas) din Rusia.

În aceeași zi Uniunea sovietică a organizat mari manifestațiuni publice împotriva Vaticanului, ca răspuns la Scrisoarea Papei. Vre-o 100.000 de șomeri, funcționari, soldați și tot felul de adunături au manifestat pe străzile Moscovei împotriva Papei, purtând drapele cu inscripții: »Jos cu Papa!«, »Jos cu dușmanii Sovietelor!« Demonstrațiile au fost foarte violente.

S'au publicat diferite declarații prin cari masele muncitorești erau îndemnate să lupte împreună cu partidul comunist contra bisericii catolice. Într'un manifest se spunea: »Nu este departe ziua, când muncitorii fără Dumnezeu din toată lumea, vor transforma Vaticanul într'un muzeu și vor așeză figura Papei dela Roma alături de manechinul cutărui șaman din Siberia, ca și un semn al rătăcirii milenare a minții omenești și al nemaipomenitei înșelăciuni popești«.

Într'o întrunire de protestare s'a luat hotărârea de a construi chiar o escadrilă aeriană sovietică cu mijloace puse la dispoziție de către atești.

Tot atunci s'a inaugurat la Moscova o universitate pentru copii, a cărei scop este lupta împotriva sentimentelor religioase în Rusia sovietică. S'au înscris 155 de copii, cari vor fi pregătiți ca agitatori împotriva credinții în popor.

Câți preoți catolici sunt? După cea mai nouă statistică vaticană Biserica catolică are în toată lumea la 310.000 de preoți; dintre cari: 204 Arhiepiscopi, 806 Episcopi și 110.000 preoți misionari.

Presa catolică în Germania.

În Germania sunt la 224 de gazete și reviste religioase. Dintre aceste »Die Katolische Welt« numără 900.000 abonați; »Mädchenzeitung der St. Josefsbücherbruderschaft« 600.000; »Bonifatiusblatt« 450.000; »Volksvereinsblatt« 400.000; »Weltmission« 300.000; »Das Männerapostolat« 225.000; »Der Rosenkranz« 133.000; »Altöttinger Liebfrauenbote« 81.000; »Steyler Missionsbote« 53.000; »Paulinusblatt« 50.000; »Maria vom Guten Rat« 50.000 abonați.

Se revine la liceul cu 8 clase.

Comisiunea pentru întocmirea proiectului de reformă a învățământului secundar și-a încheiat lucrările.

La baza noului proiect stă reintroducerea liceului cu 8 clase. Cursul superior va avea două secțiuni: reală și modernă. Clasa 8-a, numită »an pregătitor« bacalaureatului, va funcționa tot pe lângă licee și va avea ca scop specializarea în anumite ramuri.

Se spune că proiectul de lege va fi prezentat Corpurilor legiuitoare chiar în actuala sesiune.

Mișcarea antisovietică în America.

În parlamentul din Washington s'a cerut prin deputatul republican Hamilton Fish, ca împreună cu Statele Unite toate națiunile civilizate să izoleze Rusia în ce privește legăturile diplomatice, până când nu va încetă atacurile contra lui Dumnezeu și a acelor cari au o credință religioasă. În caz că nu vor încetă, atunci Rusia să nu mai fie recunoscută ca națiune civilizată între popoarele lumii. Sunt legi mai înalte ale umanității și D-zeu, — a spus deputatul Fish — care este fundamentul civilizației și în numele lui națiunile creștine au nu numai dreptul, ci și datoria să protesteze pe față în contra sacrilegiului care se comite cu despoierea și confiscarea bisericilor și tratamentul neuman față de preoții tuturor confesiunilor și religiunilor.

Cine guvernează Rusia azi?

După ultimele date oficiale, publicate de secțiunea de statistică depe lângă Comitetul executiv al partidului comunist, numărul membrilor se ridică la 1,551.000. Populația rusească se ridică la un număr de 140 milioane. Guvernul comunist este deci guvernul unui singur procent, care stăpânește celelalte 99%, ale populației rusești. El are un caracter în cea mai mare parte muncitoresc, deoarece din întregul număr de membri ai partidului comunist fac parte numai 300.000 țărani. S'a constatat și în mod oficial că țărani intră în partidul comunist nu cu prea multă plăcere. Dacă se compară numărul țărănilor din partidul comunist

cu cel al populației agricole din Rusia, diferența va apare extraordinară: în partid sunt 300.000 țărani, deși Rusia are o populație agricolă de peste 100,000.000.

Guvernul care pretinde că este și un guvern al țărănilor, nu se sprijină după cum se vede aproape deloc pe țărani, fiind un guvern anti-țărănesc. Conducătorii partidului comunist nu mai ascund azi faptul că ținta lor este nimicirea păturii țărănești în înfățișarea ei actuală și schimbarea țărănilor în lucrători angajați la munca câmpului pe pământurile comunizate.

AVIZ! Au sosit medaliile cu inscripție românească pentru *Reuniunile Mariane* la *Seminarul teologic gr. cat. Oradea*. Bucata 10 Lei. La comenzi peste 50 ex. 10% rabat, franco. Tot acolo se găsesc și diplome Mariane (10 Lei bucata, 10—20% rabat).

BIBLIOGRAFIE

Rich F. Clarke: *Patimile Domnului*, Trad de Păr. Ioan Crispan, Edit. Reuniunii de misiuni, Lugoj 1930. Prețul: Lei 20. Cuprinde patimile Domnului după textul, Sf. Evanghelii în ordinea în care s'au întâmplat, cu explicații și reflexii potrivite să deserte în suflete pietate și înfrângerea inimii. O recomandăm cu căldură tuturor cititorilor noștri.

Irenikon. T. VIII. Nr. 1. Ianuarie-Febr. 1930, cu următorul cuprins: 1. La protestation du Saint-Père contre la persécution religieuse en Russie; 2. L'Union des Eglises: Dom Lambert Beauduin; 3. L'Église: Vladimir Solovjev; 4. Le gymnase russe de Moraska-Trebova: C. B; 5. Vie de saint Jean l'ibère et de saint Euthyme, son fils: D. E. L. et D. P. M.; 6. Le baptême dans le rit byzantin: D. P. O. Chronique, Bibliographie.

— A apărut ediția II: *Ce sunt și cum trebuiesc organizate Reuniunile Mariane* de Păr. Dr. Tăutu. Tip. Rom. Oradea, 1930. — 10 Lei.

— *Cultul Preasfintei Inimi*, ed. III. 5 Lei, La Seminarul teologic gr. cat. Oradea.

HÖNIG FRIDERIC

ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21.

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată.

Rechizite și scaune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Condițiuni avantajoase de plată.

**Fondată
la anul 1840.**

